

tus est die Dominico; eodem reuertitur, eodemque ad nos misit spiritum sanctum. Denique Sabbatum significat requiem, quam animæ iuste olim habebant in limbo ante aduentum Domini nostri; & Dominica significat gloriam, qua eadem animæ sanctæ modo fruuntur in Cælo, & qua corpora etiam aliquando sunt perfructura. Sed Judæi celebrabant Sabbatum, quia post mortem pergebant in locum quietis sue; Christiani uero debent Dominicam celebrare, quia morientes sperant se gloria æterna gauisuros. Idem.

Abusus triplex dicitur in festo.

Festorum dierum celebratio magnam est medium ad adquirendam virtutem, etiamque amplificandam; quamobrem potissimum commendatur. Ideo moneo vos, ut digne hoc perfungamini officio, & ne patiamini vos rapi plurimorum exemplo, qui sanctos polluant dies, quos alii quidem traducunt in temporalibus negotiis sine reuerentia, & promiscue, sicut profanissimos. Alii eos in otio, & inanibus recreationibus trahunt; quasi dies Festi solum instituti fuissent propter solatia, inane cogitantes, si iubeantur per hos dies ab opere cessare, hoc fieri, ut mentem caliditatem, sanctique cogitationibus occupemus; aliter enim dies Festos carnaliter obseruamus, ut sanctus Augustinus ait, Jadaeorum ritu, qui sanctorum dierum quiete abutuntur, ut male agant, & qui minus essent nocentes, si tota die terram inspicerent, & occurrent, quam illam in gaudiis immodiis impenderent. Alii dies sanctos adhibent in his, quæ mala sunt, in commestationibus, ebrietatibus, obscenitatis sermonibus, rixis, spectaculis, alea, aliisque id genus vitiiis, quæ Dei Festos mutant in demonum sollempnitates, propter quas demones latantur, & gaudent, quemadmodum, Scriptura teste, Deus illas execratur, & perhorrescit. *Gobius in Institutione Adolescentium.*

DE QUADRAGESIMALI JEJUNIO,

ET ILLIUS OBSERVANDI RATIONE.

MONITUM.

Jejunium Quadragesimale, & hoc tempus penitentiae dicitur adeo vetus est, adeoque probatum in Ecclesia Catholica, ut non ambigitur, utrum praxis hæc ab Apostolis proficiscatur, qui a Jesu Christo iussu sunt inde præceptum statuerunt: quandoquidem secundum sancti Augustini regulam, & doctrinam, cum sancta alicujus consuetudinis origo ignoratur, que omni Christiana Religione tempore viget, presumendum est, illam institutam fuisse a discipulis Saluatoris iussu præceptoris. Hinc mandatum quadragesimalis Jejunii, ex Doctorum sententia partim est Divinae Institutionis, partim Apostolicæ, sed inditum, atque præscriptum ab Ecclesia, que inde unam ex præcipuis legibus suis irrogavit. Etiam quævis demper-verso modo pro temporum varietate in Ecclesia particularibus lex hæc fuerit observata: essentia præcepti constantis permanens. Quibus addi potest, præceptum hoc impugnari a solis Hæreticis penitentia inimicis, cuius pars ferè præcipua Jejunium est. Non deservit tamen alii Hæretici, qui de illius necessitate convicti, veluti Tertullianus, qui lapsus est in errorem Montani, præcepta ad excessum usque pertulerunt, ac plures Quadragesimas instituire conati sunt, ut suos errores probarent.

Error hic non admodum processit; neque hodierna die ultra metuendus est: quandoquidem Christianorum mortificationem in alterum extremum lapsæ sunt; aliorum quidem propter assertam immunitatem fallacibus innoxiam causis; aliorum per delictum epularum; aliorum per præoccupationem temporis, quo licitis utuntur; aliorum denique per interperantiam, quam mundanorum usus innoxiam in Ecclesia contemptu, quævis illa plurimum laxaverit de præca severitate, per indulgentiam, qua usæ est erga filios suos.

Cassianus, Doctoribusque relinquimus statuum quid in hoc argumento liceat, quid seculi, recentem Concionatoribus prædicantur verum copiam præter eam, quam attulimus Tomo Bibliothecæ Concionatorum, sub Titulo de Jejunio.

DE QUADRAGESIMALI JEJUNIO.

Ejusque Observandi Ratione.

Tempus Quadragesimæ tempus est acceptabile, & dies salutis præparatio, maxime vero Jejunia, quæ sibi serventur.

Tempus Quadragesimæ illud est, Auditores, tempus acceptabile, ac tempus illud salutis, de quo loquitur Apostolus: *Eccc nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis.* Itaque & Ecclesia ipsa peculiarem sibi licum curam, filios suos persuadendi ad dies hos sancte traducendos, excitans illos ad omnia pietatis exercitia, quæ nobis promereri possunt gratias omnes, & misericordias Domini, & beneficia sancto huic tempori inherencia. Hoc autem potissimum tempore nobis Ecclesia præscribit Jejunium; Jejunium, inquam, quod alii vocant animarum nostrarum alimoniam, alii victorum omnium medicinam, & alii virtutum omnium thesaurum; Jejunium quod tot ignavi Christiani reformidant, quod tot homines æquo licentiores prophanant, & quod omnes novissimos sæculorum hæretici impugnant, tamquam libidinis hostem, & omniam corporis oblectamentorum odorem. De hoc inquam Jejunio hodierna die apud vos verba facere aggressus sum, ut vos hortarer ad præceptum hoc religiose servandum, quod hodierna die scopolus est, in quem plurimi allicant, quorum alii sibi ob nimiam molliem indulgentiam; & alii mediam salutis suæ in causam interitus, & damnationis convertunt. Quovis tempore, Auditores, Jejunium ita fuit commendabile, ut antiquæ legis sancti, non secus ac novæ illud potissimum dilexerit, & tamquam dilectissimum sibi virtutem propulsive videatur, & prout illorum sanctus crevit, eorum abstinencia per Jejunia arctiora, & admirabiliora evasissent. Diceret etiam secundum Tertulliani sententiam, abstinencia, quam Pater hic Jejunii partem appellat: *Portionis Jejunium;* (Tertull. l. 2. de Jejunio.) abstinencia inquam primam esse virtutem, quam exegit Deus ab homine ex ipso sæculorum primordio, tamquam primam innocentiam, & sanctitatis obsequium: Primamque legem, quam primis Parentibus nostris imposuit, & quam illi violare non poterant, quia tecum in excidium omnem suam posteritatem perducent. *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Hæretici negare nequeunt, universam, veterem, recentemque disciplinam hanc contra se; Judæos quoque habuit

Hæretici negare nequeunt, universam, veterem, recentemque disciplinam hanc contra se; Judæos quoque habuit

se Jejuniorum dies, & tempora severè abstinenciae sacræ; Jesum Christum dies quadragesima, totidemque noctes jejunasse: Apostolos, & plurimorum sæculorum Patres, vel tantumdem temporis jejunasse, vel sanctam Quadragesimam instituisse, ita ut quod est divinæ institutionis in substantia, quoad modum sit de iure positivo Ecclesiastico. Nequeunt inficiari, primos fideles per Quadragesimam carnis abstinuisse, & semel tantum in dies singulos comedisse; Concilia de industria Canones constituisse; sanctam hanc Jejunii praxim ab omnibus fidelibus tam in Urbibus, oppidisque, cum in desertis observatam fuisse, in aulis Principum non secus ac in Cœnobiiis, & hanc consuetudinem, ac præceptum ad nos usque migrasse per traditionem, quam in dubium non audent accedere. *Ex Sermonibus Moralibus, T. 2.*

Relinquamus Hæreticos in reprobo sensu; in illis enim adimpletur veritas verborum Prophete Regis: *In labore penitentia hominum non fuit, & cum hominibus non flagellabantur, se se per Jejunium mortificationem: ideo tenuit eos superbia, operis sunt iniquitates, & impietate sua. Proditit quasi adipe iniquitas eorum.* (Psalm. 72.) Sed vix illis infurereat in matrem suam testes iustique, & mentia est iniquitas sibi. *Idem.*

Pacile assequamur mysticam hanc Jejunii proprietatem, si duo supponas. Primum hanc peccatorum illaviam, quæ omnia fere terram submergit, proficisci a carne rebellis, & indomita, quæ captivum spiritum, etiamque invitum tenet sub iugo. Alterum est, Jejunium potissimum institutum fuisse ad carnem mortificandam, etiamque tractandam, velut iumentum, cui parum cibi, fed multum oneris, ac verberum datur. His enim possit sequitur, Jejunium, Quadragesimale vero præsertim, ad carnem macerandam institutum, auferre illi, quidquid eam palpat, procurare quidquid illi incommodat, & quadragesima dies ulcisci rebellionem ejus; sensum, & sine sensu illam circuire, ne rebellet; ignem ejus, & cupiditatem illius impetum retardare, & Christiano tantum virium in præliis conferre, ut spiritu Deo subiecto per illam, & corpore subiecto spiritui magis magisque in tentationum fornice expietur, in quam lux conscientia, & demones conjicitur. *Idem.*

Demon duobus capitalibus vitiis tamquam duobus terribilibus capitibus usus est, ut de prima Mundi virtute victoriam referret; gula videlicet, ac superbia: Cum enim homo duabus confect partibus, quarum altera Corpus est, & altera

Jejuniorum dies, & tempora severè abstinenciae sacræ; Jesum Christum dies quadragesima, totidemque noctes jejunasse: Apostolos, & plurimorum sæculorum Patres, vel tantumdem temporis jejunasse, vel sanctam Quadragesimam instituisse, ita ut quod est divinæ institutionis in substantia, quoad modum sit de iure positivo Ecclesiastico. Nequeunt inficiari, primos fideles per Quadragesimam carnis abstinuisse, & semel tantum in dies singulos comedisse; Concilia de industria Canones constituisse; sanctam hanc Jejunii praxim ab omnibus fidelibus tam in Urbibus, oppidisque, cum in desertis observatam fuisse, in aulis Principum non secus ac in Cœnobiiis, & hanc consuetudinem, ac præceptum ad nos usque migrasse per traditionem, quam in dubium non audent accedere. *Ex Sermonibus Moralibus, T. 2.*

Relinquamus Hæreticos in reprobo sensu; in illis enim adimpletur veritas verborum Prophete Regis: *In labore penitentia hominum non fuit, & cum hominibus non flagellabantur, se se per Jejunium mortificationem: ideo tenuit eos superbia, operis sunt iniquitates, & impietate sua. Proditit quasi adipe iniquitas eorum.* (Psalm. 72.) Sed vix illis infurereat in matrem suam testes iustique, & mentia est iniquitas sibi. *Idem.*

Pacile assequamur mysticam hanc Jejunii proprietatem, si duo supponas. Primum hanc peccatorum illaviam, quæ omnia fere terram submergit, proficisci a carne rebellis, & indomita, quæ captivum spiritum, etiamque invitum tenet sub iugo. Alterum est, Jejunium potissimum institutum fuisse ad carnem mortificandam, etiamque tractandam, velut iumentum, cui parum cibi, fed multum oneris, ac verberum datur. His enim possit sequitur, Jejunium, Quadragesimale vero præsertim, ad carnem macerandam institutum, auferre illi, quidquid eam palpat, procurare quidquid illi incommodat, & quadragesima dies ulcisci rebellionem ejus; sensum, & sine sensu illam circuire, ne rebellet; ignem ejus, & cupiditatem illius impetum retardare, & Christiano tantum virium in præliis conferre, ut spiritu Deo subiecto per illam, & corpore subiecto spiritui magis magisque in tentationum fornice expietur, in quam lux conscientia, & demones conjicitur. *Idem.*

Demon duobus capitalibus vitiis tamquam duobus terribilibus capitibus usus est, ut de prima Mundi virtute victoriam referret; gula videlicet, ac superbia: Cum enim homo duabus confect partibus, quarum altera Corpus est, & altera

Jejunium cum sancto quodam viro vocari potest, originem suam reparat; efficit enim in homine, nonnihil eorum, quæ innocentiæ status operabatur, tenet appetitum rationi subiectum, reprimi cupiditatem, ac tandem præsens est antidotum contra peccata. Hoc ipsum sentit Ecclesia, quæ inter Jejunii effectus omnia, que inde percipit, bona recenset: *Quæ corporali Jejunio vitia comprimunt;* ut quadragesimalis tempore canit; neque alie inquirende sunt causa, nisi quod infirmum corpus, dum roborat spiritum; domesticum destruit inimicum, dum valide restitit omnibus incursum exterioris; & si sanctus Chryostomus appellat carnem nostram demonem interiorum, qui nostrummet partem constituit: *innotum demonem, omnia prava judicantem,* ego cum Salvatore dicere possum: *hoc quæ non ejicitur, nisi in Jeju-*

Jejunium est duobus vitiis, concitatum, quibus demones primas pariter excavit.

Quam sit obligatio Jejunii generalis.

Quam sit obligatio Jejunii generalis.

Quam sit obligatio Jejunii generalis.

Quam sit obligatio Jejunii generalis.

Quam sit obligatio Jejunii generalis.

Quam sit obligatio Jejunii generalis.

Quam sit obligatio Jejunii generalis.

Quam sit obligatio Jejunii generalis.

Quam sit obligatio Jejunii generalis.

Quam sit obligatio Jejunii generalis.

Quam sit obligatio Jejunii generalis.

Quam sit obligatio Jejunii generalis.

Quam sit obligatio Jejunii generalis.

Quam sit obligatio Jejunii generalis.

altera Spiritus; contra corpus galam adhibuit, exhibens illi fructum veritatis; & contra spiritum superbia usus est, cogitationem, ac desiderium immittens, quo Deo similis fieret. Deus autem, qui ut Mundum salvum faceret adhibuit consilia non penitus opposita, quæ illum perdidit; Deus, inquam, non solum voluit, ut homines per penitentiam in viam salutis regrederentur; sed præterea, ut nota, signum, & prima veluti belli declaratio, quod inferre volent peccato per penitentiam; esset Jejunium, quod simul & corpus edomat, & humiliat animam. Ita Scriptura ut plurimum utrumque conjungit, tamquam duas virtutes, quæ invicem separari non possunt, *Jejuniumque, & humilitatis animam nostram.* (Isaia 58.) Hoc, iterum dico, me cogit, ut apud vos sermone instituerem de præcepto, quod sancto hoc die nobis imponit Ecclesia, & de mediis sanctificandi Jejunium, ut Propheta verbis utar: *Sanctificatio Jejunium;* ne incidatis in malum eorum, de quibus sanctus Chryostomus loquitur, qui in Jejunio suo, quæ unica fere est actio penitentia quam faciunt pro peccatis suis, recentia committunt peccata per alia Jejunia, aliaque penitentia expianda. *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Quod perinet ad Jejunii obligationem, notis, nihil esse, quod Hæretici infensius impugnent, nec quod periculosius abolere conentur per insolitum reformationis genus, quod abscondit quidquid in Christianismo austerissimum est. Patendum est tamen, non minus arctius ab ipsis impugnari Catholicis; non quod negent legitimam Ecclesiæ auctoritatem, a qua institutum est, sed propter difficultatem, quæ illos detinet, ne se subjiciant, ita ut quominus spiritus horret terrere, illi subjicere, eo magis intemperantia exemplo tot hominum in efferentem licentiam effusorum, ac tot malorum Christianorum roborata, in hæreticorum partem trahat. Operæ igitur pretium est semel hanc didicisse obligationem. Hæc delimitur simul ex præcepto naturali, divino, atque Ecclesiastico, quorum quolibet illam nobis imponere potest; quæ simul omnia illam vero Christiano arctiorem reddunt, & ac minus temerandam. *Idem.*

Hæc autem obligatio innititur euidam speciei præcepti naturalis, & primæ legi, quod dignus Dei in cordibus omnibus impretit; & ratio est, quod post hominis primi peccati nascitur omnes cum misera quædam in sensuum voluptatem proclivitate, & omnes subditi sumus huic legi membrorum, de qua verba facit Apostolus: *Vide aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis mee, & captivantem me sub lege peccati.* (ad Rom. 7.) Verbo, experimur omnes fœdus effectus intellectus hujus concupiscentia, quæ nos in malum impellit; & quæ tantum in nobis parit excidium. Propterea idem Apostolus (ad Rom. 6.) vocat corpus nostrum corpus peccati, hoc est corpus peccato subditum, quod toto pondere suo fertur in peccatum, & quod secum trahit spiritum, nisi hic sedulo inordinatum appetitum suorum cursum represserit. Hinc sequitur, quod quantum necesse est subjicere hæc corporis legem legi spiritus, tantum certandum est ad auferenda hæc arma quocumque pretio huic inimico, qui nostrummet ipsorum partem constituit; ideoque validissima, etque præsentissima media esse adhibenda. At conat domesticum hanc inimicum abstinentia infirmari, quemadmodum crapula, & dapum deliciosis roboratur, Jejunio proferri, quemadmodum edacitate reficitur, & denique quo magis corpori cibi subtrahitur, minus esse rebelles rationi. Inferendum est igitur, nos naturali præcepto teneri ad Jejunii observantiam, quæ naturalis aliunde non esset præscriptum; & nos tandiu, & tam frequenter obligati, quando viget periculum succumbendi studiis naturæ corruptæ, quæ nos ad Dei legem infringendam impellit. *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Jejunium aptissimum esse medium ad coercendum hunc intemperantiam appetitum, & hanc subjugandam carnem rebellionem adversus spiritum, hoc sola debet docuisse experientia: cum corpus nostrum sit simile in hominibus iumentis, quæ pinguedo efficit minus tractabilia ductoria, qui illa aliquando ferari permittit. Quo magis in mollietate, & otio quiescit, opigare alitur, & saginatur: eo magis contra spiritum rebellat, quod Tertullianum locum præbut dicendi, perraro accidere luxuriam non esse cum gula conjunctam, quæ illam fovet, & nutrit: *Luxuria sine gula monstrum est.* (De Jejunio.) videlicet res est insolita, & lere sine exemplo. *Idem.*

Jejunium cum sancto quodam viro vocari potest, originem suam reparat; efficit enim in homine, nonnihil eorum, quæ innocentiæ status operabatur, tenet appetitum rationi subiectum, reprimi cupiditatem, ac tandem præsens est antidotum contra peccata. Hoc ipsum sentit Ecclesia, quæ inter Jejunii effectus omnia, que inde percipit, bona recenset: *Quæ corporali Jejunio vitia comprimunt;* ut quadragesimalis tempore canit; neque alie inquirende sunt causa, nisi quod infirmum corpus, dum roborat spiritum; domesticum destruit inimicum, dum valide restitit omnibus incursum exterioris; & si sanctus Chryostomus appellat carnem nostram demonem interiorum, qui nostrummet partem constituit: *innotum demonem, omnia prava judicantem,* ego cum Salvatore dicere possum: *hoc quæ non ejicitur, nisi in Jeju-*

Jejunium aptissimum esse medium ad coercendum hunc intemperantiam appetitum, & hanc subjugandam carnem rebellionem adversus spiritum, hoc sola debet docuisse experientia: cum corpus nostrum sit simile in hominibus iumentis, quæ pinguedo efficit minus tractabilia ductoria, qui illa aliquando ferari permittit. Quo magis in mollietate, & otio quiescit, opigare alitur, & saginatur: eo magis contra spiritum rebellat, quod Tertullianum locum præbut dicendi, perraro accidere luxuriam non esse cum gula conjunctam, quæ illam fovet, & nutrit: *Luxuria sine gula monstrum est.* (De Jejunio.) videlicet res est insolita, & lere sine exemplo. *Idem.*

Jejunium cum sancto quodam viro vocari potest, originem suam reparat; efficit enim in homine, nonnihil eorum, quæ innocentiæ status operabatur, tenet appetitum rationi subiectum, reprimi cupiditatem, ac tandem præsens est antidotum contra peccata. Hoc ipsum sentit Ecclesia, quæ inter Jejunii effectus omnia, que inde percipit, bona recenset: *Quæ corporali Jejunio vitia comprimunt;* ut quadragesimalis tempore canit; neque alie inquirende sunt causa, nisi quod infirmum corpus, dum roborat spiritum; domesticum destruit inimicum, dum valide restitit omnibus incursum exterioris; & si sanctus Chryostomus appellat carnem nostram demonem interiorum, qui nostrummet partem constituit: *innotum demonem, omnia prava judicantem,* ego cum Salvatore dicere possum: *hoc quæ non ejicitur, nisi in Jeju-*

Jejunium cum sancto quodam viro vocari potest, originem suam reparat; efficit enim in homine, nonnihil eorum, quæ innocentiæ status operabatur, tenet appetitum rationi subiectum, reprimi cupiditatem, ac tandem præsens est antidotum contra peccata. Hoc ipsum sentit Ecclesia, quæ inter Jejunii effectus omnia, que inde percipit, bona recenset: *Quæ corporali Jejunio vitia comprimunt;* ut quadragesimalis tempore canit; neque alie inquirende sunt causa, nisi quod infirmum corpus, dum roborat spiritum; domesticum destruit inimicum, dum valide restitit omnibus incursum exterioris; & si sanctus Chryostomus appellat carnem nostram demonem interiorum, qui nostrummet partem constituit: *innotum demonem, omnia prava judicantem,* ego cum Salvatore dicere possum: *hoc quæ non ejicitur, nisi in Jeju-*

nie, & oratione. Hinc fit, ut qui Jejunium fugiant, & quin hoc medio corpus edoment, id unum cogitant, quo pacto illud nutrant in deliciis, ipsi præstant arma inimico suo, quibus oppugnentur, & superentur secundam præclara illa sancti Cyrilli Alexandrini verba: *Tu das simulas carni tue, tu eam aduersus spiritum armas, & poterant facit, cum eam ad omnes illecebras nutrit. Idem.*

Si Jejunium est temporum omnium, ut supra ostendimus; addere etiam possumus esse omnium locorum; Quoniam univèrse receptum fuit ab Ecclesie tota, quæ cum illo se extendit in Europam, Africam, & Asiam, uti videmus in scriptis sanctorum Patrum, qui illas recenter Ecclesias. Quamobrem sanctus Basilius dicit, Jejunium annuntiatum fuisse in univèrse terra una cum eodem Evangelio, & nullam esse Urbem, vel Provinciam, vel Insulam, vel Populum, vel ullam terræ angulam, quæ præceptum de Jejunio servando nequaquam pervaserit, & observatum non fuerit. Quid igitur respondere possunt hæretici, qui illud novum inventum appellant, postquam idem sanctus Basilius (Homil. de Jeju.) ævo suo testatus est, illum per antiquitatem suam jam fuisse venerabilem? *Cujus veneranda est canities.* Quid ergo? quod constituerunt Apostoli; quod tota recepit Ecclesia omnibus sæculis, & in omni Mundo; quod omnium temporum fideles observarunt, novum inventum vocatur? Et superfluo erit facere, quod veteres Patriarcha securant? Quod ipse Salvator exercuit, & cujus ipse nobis primus in nova lege reliquit exemplum; & quod sancti omnes exemplum secuti adhibuerunt tamquam medium sese ad summum sanctitatis apicem attollendi? Quid igitur vocabitur Religioem irridere, nisi scurrilis ista hæreticorum nostrorum reformatio nequissima impieat illam irridere censetur? *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Non alia in hoc sermone mihi meos est, nisi persuadendi vobis Jejunii Quadragesimalis necessitatem, ostendendo quomodo solide innixa sit validis argumentis, & docendi, quomodo digne munus hoc obire debeat. Quamobrem relinquamus Hæreticos qui illam rejiciunt, tamquam praxim superstitiosam, & flagitiosos homines, qui illam repellunt, qui impune, & sine ulla religione violant, & gradum faciamus ad ignavos fideles, qui crebro sibi blandiantur hac in re, ut illis ostendamus modum præceptum hoc observandi cum merito, & rationem Jejunium sanctificandi, ut quidam loquitur Propheta: *Sanctificate Jejunium.* (Joel. 1.) Ad id satis est, reminisci finis, quem sibi proposuit Ecclesia in prima ipsa Jejunii institutione; carnem videlicet mortificandi, & hoc pacto satisfaciendi divinæ iustitiæ, ut inferamus, Christianis igitur observandum esse juxta hunc ipsum finem, atque consilium, ideoque longe abhorrendum illis esse ab his laxitatibus, quas prædentia carnis singulis diebus nanciscitur. Quapropter quin defendamus ad minutam recessionem earum rerum, quæ pertinent ad temperantiam, & æqualitatem ciborum, quibus uti liceat, quod omnibus constat; generatim damtaxat dico, ad Jejunium sanctificandum Ecclesiam nobis tria suggerere in præcibus, quas sancto hoc tempore fundit; primum illud ingrediendum esse pro vera penitentia causa, & ut nosmet conformemus consilio, quo ab ipsa institutum fuit; secundo adiciendam esse praxim virtutum, quæ sustinent ipsam, ac illud concomitari debent; ac tandem hoc penitentia tempore vitam ducendam esse magis Christianam, & regularem, abstinendo a vitiiis, quæ omne illius meritum coram Deo conturperent. *Idem.*

Arbitretur aliquis se se necessarium esse Republicæ, neque sibi satis esse virum, quibus adimpleat Jesu Christi legem, simulque professionis suæ satisfaciat muneribus; Matrona quædam propter nobilitatem suam censet, se magis indigere consiliis Hyppocratis, quam Galatoribus Evangelii institutis; uterque audacter ad Confessarios, & Pastores accedent gratiam perituri, qui vehementer dubito utrum Deus sit subscripturus. Ecclesia profecto, quæ pia mater est, & de filiorum suorum interiori parte non judicat, petam facultatem concedit; at quis respondebit mihi, utrum Deus, qui renes scrutatur, & corda, eadem usuras sit indulgentia? Utrum quod tamquam mera habetur necessitas, ab illo tamquam noxia mollietate reproberetur? Utrum, quod Ministri ipsius æqui, bonique fecerint; ab illo tamquam inanes, futileque causæ damnetur? Heu! Quam tempo- ne ubi accedente mortis articulo, de hac re interrogabimur, nosmet spe nostra frustratos inveniamus, & Deus tot reproborum animabus diciturus sit: *Qua temeritate legem meam persequistis, ac vobis licere voluistis Quadragesimalem abstinentiam violare? De Jejunii austeritate vestra audiat querentia; verum illud ne institui, ut nihil inde incommodum perciperetur? Nesciebatine, illos tantum, qui vim sibi facerent, in Calum esse ingressuros, & ad expianda tot, quot patratiss facinora, & amaro opus fuisse pharmaco, prolis, austerisque satisfactionibus? Quis dixerat vobis, vos per assertam vestram hanc nobilitatem ab officiis vestris dispensari? Et quod non deerant vobis opes, & auctoritas, eas esse minus esse Christianis, minusque Ecclesie subiectos? Propter honores vestros, atque pecunias posse vobis comparare jus me ledendi? me, coram quo omnes terrenæ potestates non sunt nisi vapor exiguus,*

Arbitretur aliquis se se necessarium esse Republicæ, neque sibi satis esse virum, quibus adimpleat Jesu Christi legem, simulque professionis suæ satisfaciat muneribus; Matrona quædam propter nobilitatem suam censet, se magis indigere consiliis Hyppocratis, quam Galatoribus Evangelii institutis; uterque audacter ad Confessarios, & Pastores accedent gratiam perituri, qui vehementer dubito utrum Deus sit subscripturus. Ecclesia profecto, quæ pia mater est, & de filiorum suorum interiori parte non judicat, petam facultatem concedit; at quis respondebit mihi, utrum Deus, qui renes scrutatur, & corda, eadem usuras sit indulgentia? Utrum quod tamquam mera habetur necessitas, ab illo tamquam noxia mollietate reproberetur? Utrum, quod Ministri ipsius æqui, bonique fecerint; ab illo tamquam inanes, futileque causæ damnetur? Heu! Quam tempo- ne ubi accedente mortis articulo, de hac re interrogabimur, nosmet spe nostra frustratos inveniamus, & Deus tot reproborum animabus diciturus sit: *Qua temeritate legem meam persequistis, ac vobis licere voluistis Quadragesimalem abstinentiam violare? De Jejunii austeritate vestra audiat querentia; verum illud ne institui, ut nihil inde incommodum perciperetur? Nesciebatine, illos tantum, qui vim sibi facerent, in Calum esse ingressuros, & ad expianda tot, quot patratiss facinora, & amaro opus fuisse pharmaco, prolis, austerisque satisfactionibus? Quis dixerat vobis, vos per assertam vestram hanc nobilitatem ab officiis vestris dispensari? Et quod non deerant vobis opes, & auctoritas, eas esse minus esse Christianis, minusque Ecclesie subiectos? Propter honores vestros, atque pecunias posse vobis comparare jus me ledendi? me, coram quo omnes terrenæ potestates non sunt nisi vapor exiguus,*

Arbitretur aliquis se se necessarium esse Republicæ, neque sibi satis esse virum, quibus adimpleat Jesu Christi legem, simulque professionis suæ satisfaciat muneribus; Matrona quædam propter nobilitatem suam censet, se magis indigere consiliis Hyppocratis, quam Galatoribus Evangelii institutis; uterque audacter ad Confessarios, & Pastores accedent gratiam perituri, qui vehementer dubito utrum Deus sit subscripturus. Ecclesia profecto, quæ pia mater est, & de filiorum suorum interiori parte non judicat, petam facultatem concedit; at quis respondebit mihi, utrum Deus, qui renes scrutatur, & corda, eadem usuras sit indulgentia? Utrum quod tamquam mera habetur necessitas, ab illo tamquam noxia mollietate reproberetur? Utrum, quod Ministri ipsius æqui, bonique fecerint; ab illo tamquam inanes, futileque causæ damnetur? Heu! Quam tempo- ne ubi accedente mortis articulo, de hac re interrogabimur, nosmet spe nostra frustratos inveniamus, & Deus tot reproborum animabus diciturus sit: *Qua temeritate legem meam persequistis, ac vobis licere voluistis Quadragesimalem abstinentiam violare? De Jejunii austeritate vestra audiat querentia; verum illud ne institui, ut nihil inde incommodum perciperetur? Nesciebatine, illos tantum, qui vim sibi facerent, in Calum esse ingressuros, & ad expianda tot, quot patratiss facinora, & amaro opus fuisse pharmaco, prolis, austerisque satisfactionibus? Quis dixerat vobis, vos per assertam vestram hanc nobilitatem ab officiis vestris dispensari? Et quod non deerant vobis opes, & auctoritas, eas esse minus esse Christianis, minusque Ecclesie subiectos? Propter honores vestros, atque pecunias posse vobis comparare jus me ledendi? me, coram quo omnes terrenæ potestates non sunt nisi vapor exiguus,*

Arbitretur aliquis se se necessarium esse Republicæ, neque sibi satis esse virum, quibus adimpleat Jesu Christi legem, simulque professionis suæ satisfaciat muneribus; Matrona quædam propter nobilitatem suam censet, se magis indigere consiliis Hyppocratis, quam Galatoribus Evangelii institutis; uterque audacter ad Confessarios, & Pastores accedent gratiam perituri, qui vehementer dubito utrum Deus sit subscripturus. Ecclesia profecto, quæ pia mater est, & de filiorum suorum interiori parte non judicat, petam facultatem concedit; at quis respondebit mihi, utrum Deus, qui renes scrutatur, & corda, eadem usuras sit indulgentia? Utrum quod tamquam mera habetur necessitas, ab illo tamquam noxia mollietate reproberetur? Utrum, quod Ministri ipsius æqui, bonique fecerint; ab illo tamquam inanes, futileque causæ damnetur? Heu! Quam tempo- ne ubi accedente mortis articulo, de hac re interrogabimur, nosmet spe nostra frustratos inveniamus, & Deus tot reproborum animabus diciturus sit: *Qua temeritate legem meam persequistis, ac vobis licere voluistis Quadragesimalem abstinentiam violare? De Jejunii austeritate vestra audiat querentia; verum illud ne institui, ut nihil inde incommodum perciperetur? Nesciebatine, illos tantum, qui vim sibi facerent, in Calum esse ingressuros, & ad expianda tot, quot patratiss facinora, & amaro opus fuisse pharmaco, prolis, austerisque satisfactionibus? Quis dixerat vobis, vos per assertam vestram hanc nobilitatem ab officiis vestris dispensari? Et quod non deerant vobis opes, & auctoritas, eas esse minus esse Christianis, minusque Ecclesie subiectos? Propter honores vestros, atque pecunias posse vobis comparare jus me ledendi? me, coram quo omnes terrenæ potestates non sunt nisi vapor exiguus,*

Arbitretur aliquis se se necessarium esse Republicæ, neque sibi satis esse virum, quibus adimpleat Jesu Christi legem, simulque professionis suæ satisfaciat muneribus; Matrona quædam propter nobilitatem suam censet, se magis indigere consiliis Hyppocratis, quam Galatoribus Evangelii institutis; uterque audacter ad Confessarios, & Pastores accedent gratiam perituri, qui vehementer dubito utrum Deus sit subscripturus. Ecclesia profecto, quæ pia mater est, & de filiorum suorum interiori parte non judicat, petam facultatem concedit; at quis respondebit mihi, utrum Deus, qui renes scrutatur, & corda, eadem usuras sit indulgentia? Utrum quod tamquam mera habetur necessitas, ab illo tamquam noxia mollietate reproberetur? Utrum, quod Ministri ipsius æqui, bonique fecerint; ab illo tamquam inanes, futileque causæ damnetur? Heu! Quam tempo- ne ubi accedente mortis articulo, de hac re interrogabimur, nosmet spe nostra frustratos inveniamus, & Deus tot reproborum animabus diciturus sit: *Qua temeritate legem meam persequistis, ac vobis licere voluistis Quadragesimalem abstinentiam violare? De Jejunii austeritate vestra audiat querentia; verum illud ne institui, ut nihil inde incommodum perciperetur? Nesciebatine, illos tantum, qui vim sibi facerent, in Calum esse ingressuros, & ad expianda tot, quot patratiss facinora, & amaro opus fuisse pharmaco, prolis, austerisque satisfactionibus? Quis dixerat vobis, vos per assertam vestram hanc nobilitatem ab officiis vestris dispensari? Et quod non deerant vobis opes, & auctoritas, eas esse minus esse Christianis, minusque Ecclesie subiectos? Propter honores vestros, atque pecunias posse vobis comparare jus me ledendi? me, coram quo omnes terrenæ potestates non sunt nisi vapor exiguus,*

Arbitretur aliquis se se necessarium esse Republicæ, neque sibi satis esse virum, quibus adimpleat Jesu Christi legem, simulque professionis suæ satisfaciat muneribus; Matrona quædam propter nobilitatem suam censet, se magis indigere consiliis Hyppocratis, quam Galatoribus Evangelii institutis; uterque audacter ad Confessarios, & Pastores accedent gratiam perituri, qui vehementer dubito utrum Deus sit subscripturus. Ecclesia profecto, quæ pia mater est, & de filiorum suorum interiori parte non judicat, petam facultatem concedit; at quis respondebit mihi, utrum Deus, qui renes scrutatur, & corda, eadem usuras sit indulgentia? Utrum quod tamquam mera habetur necessitas, ab illo tamquam noxia mollietate reproberetur? Utrum, quod Ministri ipsius æqui, bonique fecerint; ab illo tamquam inanes, futileque

qui evanescit, flos qui eodem fere tempore, quo crescit, exciditur? Quem jejunare volebatis, quandoquidem vosmet a Jejunio immunes esse contendebatis? Si credebatis vobis profuturam causam; vos familiæ vestræ necessarios esse; quis non eandem excusationem adhibere potuisset? Et hoc postea, quid fieret de lege mea, et quæ ad quid redigeretur? Quoties vobis dictum est istum esse necessarium, & qui animam vobis salvare voluerit, opus esse, ut perdat illam? Quoties vultis admoniti, ne asertis necessitatibus vestris auri præberetis, in quibus omnia periclitantur molliori, & inordinatæ sunt philantia? Quot hostis, qui cum nocte fuerint graciliorem corporis constitutionem, ac minus firmam valetudinem, sed majorem fidelitatem, ac Religionem, plures jejunarunt quadragesimas, & pluribus sese mortificationibus exercuerunt, quorum testes fuistis, & admiratores? Saltem vires vestras experiri debebatis, & videre, utrum quod faciebant fideles illi in carne infirma, vos in robusto corpore facere possentis; vos inquam, qui legi eadem subditi eratis; qui eorumdem Sacramentorum eratis participes, qui idem verbum Dei audiebatis, & qui eundem Iudicem præfclabamini? Si ad captandam Principis alicujus gratiam, vel ad momenti aliquis negotium procurandum, aliquantisper tibi jejunandum fuisset, ut usque ut vires tibi decederent, nonne id libenter, & æquo animo sustulisset? Ego vero, cujus amicitia ceteris quibuscunque rebus tibi erat præferenda, ego, qui non petebam abs te nisi abstinentiam, & mortificationem tantum, quantum pati poteris, quin graviter tui officeret valetudini, per plures quadragesimas vix unicum diei Jejunium obtinui. *Sermo Monasterii, Tomo 2.*

Quod si sanctus Paulus castigat corpus suum, ne rebellans contra spiritum causa fieret suæ reprobationis; heu! quid vobis memendum non est, qui tantum abest, ut illud sublegetis, & redigatis in servitium, pro quo factum est, ut subditi fueritis spiritui, ut illud mollior excipiat, & omnem curam vestram impendat, ut illius genio indulgeris, eique omnia commoda procuretis? Quid inde vobis expectandum est, nisi jugem rebellionem contra rationem, & quæ vos in omne flagitiorum, & libidinum genus precipitat? Si Medico obsequeris dixeris, quæ laboras, negabis idem remedium malo tuo Cælo vehementiori? *Febris nostra libro de off. sanctus Ambrosius inquit.* Febris nostra est ardor hic, & hæc violenta propensio, quæ te in voluptatibus urget; hic mortalis est morbus, nec potes ambigere, & ratio ipsa te docet, Jejunium esse tibi præsens remedium. Heu! noscende, velle te curari vere, dicens illa Salvatoris verba: *Arma plus est quam scilicet.* (Matth. 6.) opus est, ut alteram abstinentiam, ut alterius fecerit prospicias; & quamvis adhuc in lege Natura viveremus, hæc satis esset, ut nos detererret ab imitatione primorum Parentum, qui ut suo indulgerent appetitui violenter præceptum Domini ex verito facta comederunt, quæ animadvertent, quot lacrimis, & grumis statua illis esset hæc inordinata voluptas, & ut perhorrescerent factum Esau infelicis, qui pro lentum edulio sua vendidit privilegia cum bonis omnibus, quæ illi inhærebant. *Auctor Sermo in omnia argumenta.*

Quin illi malis immoeretur, quæ quæda parit, consideremus potius Jejunium non generatum, sed peculiariter tantum temporis adnexum, & circumstantias prædicat Jejunium quadragesimale, & dico secundo loco, hoc esse de præcepto, & de necessitate, quæ est de jure positivo, & quæ innititur legitime auctoritati; & quæ non est mortalium inventum, ut hæretici prædicant, seu, ut sanctus Ambrosius tenet, præceptum divinum est: *non humana cogitatione inventum, sed divina Majestatis præceptum.* (Epist. 86. ad Cassianum.) Et constat ratio, quia Filius Dei dedit Ecclesiæ suæ potestatem determinandi tempus, & circumstantias præcepti, quod irrogavit de Jejunio in Evangelio; quod sanctus Augustinus peripicue explicat in quadam Epistola, ubi ait, præceptum hoc esse partim divinæ Institutionis, & partim Ecclesiæ. Divinæ quidem Institutionis est, quod Deus in veteri, novæque lege sapie præceptum hoc instituit: *Ego in Evangelio, & Apostolicis litteris, utoque instrumentis, quod appellatur Testamentum novum, video præceptum esse jejunium;* Canonica vero, & Ecclesiastica, quia Ecclesia hos dies elegit quadragesima pro publico, sollempni, quæ Jejunio: Itaque alio quovis tempore jejunare medium est ad iram Dei mulcendam, & satisfaciendum pro criminibus nostris; sed non jejunare quadragesimæ tempore, est iram hæc sibi promereri tot peccatis, quotiescumque hoc præceptum infringimus: *Alit diebus jejunare, idem sanctus addit, verendum est, in quadragesima non jejunare, peccatum est.* Jejunium ergo quatenus illud nobis præcipit Deus, illud est, quod de jure divino in hoc præcepto inventus est tempus vero, modus, aliaque hujus Jejunii circumstantia, hæc sunt de jure Ecclesiastico, ceterum cum Dei Filius hæc reliquit Ecclesiæ suæ potestatem determinandi tempus, & circumstantias, ut vera dicamus, dicendum est, Jejunium hoc esse præceptum, quod post Institutionem nobis irrogavit; præter præter, ut videmus Salvatore post Institutionem Baptismi, aliorumque Sacramentorum in iis, quæ pertinent ad essentiam, reliquit Ecclesiæ curam præcipiendi

Exemplum S. Pauli etc. de re de- bet, ut qui se a Jejunio differant, continentem seant.

Jejunium Quadragesimæ est de præcepto.

peculiares circumstantias, quæ substantiam non mutant. Jejunium ejusdem nature est; in nova lege non fecit ac in veteri præceptum est tantum remedium nobis necessarium; & Evangelium aperire sufficit, ut de hæc nobis veritate; sed quærendum semper esset, quando, & quomodo, & usquequo præceptum hoc extendatur; opus est, ut hoc peculiariter ab Ecclesiâ significetur. *Idem.*

Jejunii servandi ratio pro secularium, ac temporum varietate mutata fuit; aliis quidem temporibus Ecclesiæ fuit austerior, aliis vero indulgentior, & praxim pro casuum varietate, & qualis modo est, talem ipsa probavit Ecclesiâ. Sed quamvis Hæreticis concederemus, Ecclesiâ tantum hoc irrogasse præceptum, quamvis illa stans tantummodo temporibus affixerit, atque determinaverit, Dei Filius nonne omnes Christianos Ecclesiæ subiecit? *Qui Ecclesiâ non audivit, si sibi sicut Ethnicus, & Publicanus.* (Matth. 18.) Hanc agendi rationem Epicureis condonarem; sed iis, quorum mens est Ecclesiæ membra, videlicet illam sanctiorem efficere, nonne hoc est palam in reprobum sensum incidisse? Sed me miserum! Hæretici nequam soli ne sunt Jejunii quadragesimalis obores, & inimici? Dissoluti partes eorum communiunt; & profecto mirari non oportet, si mortales, quorum Deus venter est, ut Apostoli verbis utar, tanto ardore causam suam tuerent, & insurgunt contra Jejunium, tanquam hostem infestissimum; & sicuti licentia ubique nanciscitur suffragatoribus suos, passim occurrunt id hominum genus, qui per desiones suas aque fatuas, ac impias, & ridiculas quæstiones sese eorum numero proficiunt, quos sanctus Paulus Crucis Jesu Christi Christianique mortificationis inimicos appellat, quorum calamitatem non nisi fumo cum dolore, fustissique lacrimarum imbre oculis cogitare non potest. *Nunc autem, & sensu dico, inimici Crucis Christi quomodo sunt interit, quorum Deus venter est, & gloria in confusione ipsorum.* (ad Philipp. 3.) *Auctor Sermo in omnia argumenta.*

Cui bono, inquit hæretici, hæc Jejunii institutio? Et quid anima prodeit hæc corporis mortificatio? Nanquid Deus nobis dedit carnes, ut ab earum usu abstineremus? Et forsitan, quo macilentiores sunt, sunt etiam sanctiores, & Deo acceptiores? Video equidem, Auditores, sicuti hæc Religionis officia, ita & ejusdem placita, nunquam fixerunt crucem his hominibus in omnem licentiam effusis, qui omnia illius ignorant principia, & qui omnes curas, cogitationesque suas collocant in corporum suorum voluptatibus, ita eos nunquam intellexit magnum illud subsidium, quod anima ex Jejunio potest percipere; illis igitur respondebo, sicuti naturale præceptum jubet nos ut jejunio, tanquam antidoto quodam contra peccatum, ita Ecclesiâ illud nobis præscribere tanquam præceptum ad illius expiationem; quoniam inter actiones poenitentia Jejunium semper primam locum obtinet. Ratio est, quia pro corpore, & per corpus pleraque committuntur peccata; & animam plerumque illis non assentitur nisi ut corpori pareat. Hoc rationem fallit, hoc mentem excecatur, & animam confortem efficit delictorum suorum, efficiens, ut hæc ab illa probentur; legitur si poenitentia rationem habere debet cum peccato; & si hic ordo est casualiumque justitiae, optime instituta, ut qui nocentior est, graviore poena puniatur; ideo poenitentia nomine plerumque intelligitur, austeritas, quæ in corpus exercetur. Sed omnes inter austeritates, illa, quæ magis subigit corpus, proculdubio Jejunium est, non solum, quia, ut dictum est, sese omnibus membris communit, illa infirmo, sed etiam quia cum privet nos innoxia, & naturali voluptate, quæ in usu alimentorum invenitur, poena majorem habet rationem cum peccato, quod vulgo per voluptatem committitur. *Idem Auctor.*

Dicere possumus, quicumque inimicus est Jejunii, consequenter inimicus esse poenitentia, quæ destruit peccatum, & quæ hujus remedium est. Cum ergo sanctum hoc Quadragesimæ tempus peculiariter consecratum sit poenitentia, secundum mentem Ecclesiæ, quæ illud instituit ad plorandam mortem Salvatoris, meliusque disponendos Fideles Paschali Communioni velle sine legitima causa dispensari, hoc est dispensari velle a Dei satisfactione post peccatum. Tandem enim Jejunium est veluti species aliqua publicæ poenitentia, per quam omnes Christiani in unum corpus colligantur ad hęcendam Dei misericordiam; hæc est generalis purgatio totius Corporis Ecclesiæ compositi ex omnibus fidelibus; verbo, hoc tempus est, quod ipsa elegit ad sedandam per sollempne jejunium, & diuturnam abstinentiam iram Dei, quam alio quovis tempore nimium irritamus. Ita sententur sancti Patres ab ipso Ecclesiæ primordio; sicuti ideo hæc diei requirit recessus institutio, quemadmodum contendunt Hæretici, qui sub hoc colore illam rejiciunt tanquam novum jugum, quod nullo jure fuerit Christianis impositum. Crimen iniquis iniquitas efficit, ut tertio loco dicam, quamvis hæc obligatio non esset de jure divino, neque Ecclesiastica, tamen secularium omnium successione, locorum omnium consuetudinem, & omnium particularium Ecclesiarum, quæ post institutum Religionem existerant, veram legem efficere, & rationem fati validam esse ad constituendam obligationem hæc, cui omnes omnium temporum Christiani ultro, ac libenter se

Ratio hanc vult Jejunium esse institutum est, verum etiam Apostolica.

Hæretici Jejunium institutum esse irridunt.

Quadragesimæ tempus est poenitentia, & qui Jejunii inimicus est, poenitentia.

Jejunium non Ecclesiastica tantum Institutionis est, verum etiam Apostolica.

Quid faciendum est, si Jejunium servetur Jejunium.

Abusus, qui committitur, ut ab iis in Jejunio qui se illud servare proferunt.

Præterea qui afferunt, ut alius se a Jejunio dispenset.

se subjecerunt; es usque ut sanctus Hieronymus, & sanctus Augustinus cum illius principium invenire nequiverint, argumetati sunt, eam sapientem ipsi Ecclesiæ fuisse; ejusque originem Apostolis agendum referendam esse, qui illum Filii Dei iusta instituerant. *Auctor Sermo in omnia argumenta.*

Theologi omnes uno ore fatentur, Jejunium non esse tantum de Ecclesiastica institutione, verum etiam Apostolicam, quod in sensu quodam aliquid majus significat. Quandoquidem institutum fuit Ecclesiæ, sed primorum Ecclesiæ fundatorum auctoritate, quorum videlicet auctoritas magis immediate profecta est a Salvatore, & quæ ostendit, hoc non esse præceptum simplex, simplicemque devotionis praxim, sed legem fundamentalem ejusdem antiquitatis quam facta Ecclesiæ; præceptum ab illis latum, qui primi extiterunt Ministri Evangelicæ; praxim, cui sola vetulas legis vim deberet conferre, nisi aliud præceptum extitisset; quod sanctus Hieronymus dicere non dubitavit ante hanc diem sæculo decimo tertio: *Uiam quadragesimam secundum traditionem Apostolorum, capto nobis tempore jejunamus.* Veritas Concilia, quæ sunt Nicænum, quartum Punicum, & Laodicenum de hoc Jejunio tanquam institutione quovis tempore recepta loquuntur, atque ut id repetamus ex ipso originis fonte, Tertullianus sæculo secundo hæc in re adeo severus erat, ut incidit in Errorum Montani, & scripturæ adversus Ecclesiâ, ut illam tres observare cogeret Quadragesimas, & ab eo dicitur modum, quo tunc temporis servabatur, sanctus Marcy Ignatius, qui Apostolorum ævo vivebat, non solum de hoc verba facit, verum etiam rationem addit hujus institutionis: *Quadragesimam nolite pro nihilo ducere, continet enim imitationem dominice corporis passionis.* (S. Ignatius Epist. ad Phil.) ac tandem non desunt Canonones ipsorum Apostolorum relati a sancto Clemente, qui palam illam præcipiunt. *Auctor Sermo in omnia argumenta.*

Primum quod faciendum est, ut muneri satisfiat Jejunandi, simulque Jejunium hoc sanctificandi, est serio affectu spiritum poenitentia; ad id est institutum est, & in hoc spiritu illud primi fideles servabant, qui non solum semel in die manducabant, idque sub vesperam; sed etiam qui solis erant orobibus, & leguminibus contenti, adeo scrupulosa, vel religiosa potius observantia, ut qui cum hoc rigore ob cogitant, perceptamque infirmitatem illud observare non poterant, non audent pedem efferre domo, neque in publicum prodire, perinde ac semetipos excommunicarent, vel indignos existimarent qui cum ceteris conversarentur, quorum abstinentiam imitari non poterant; vel potius perinde ac reformedissent se scandalum asserere fratris sui Jejunium minime servantes prosperè incommoda, quæ minime prohibebant illos negotia sua procurare; Sed hæc quam ratio hujusmodi scrupuli inveniantur? Quandoquidem tanta cum facilitate, & tam modica ex causa nobiscum dispensaremus. *Idem.*

Non loquor hoc loco de hominibus æquo licentioribus, qui violenter impune Jejunium ventis utentes epulas; de Pissidibus loquor, quibus satis est reliquum conscientia, ne illud cum impietate polluant; sed qui non servant modum in quantitate; quorum nocturnæ cenæ aliis essent convivia; ita ut amota poena quæ sita est in fame perferenda, non amplius Jejunium sit, neque abstinentia, sed epularum mutatio, quæ aliquando potius gulam irritant quam coequant; quoniam luxuriam apparet in eorum mensa sumptuosius, majoribusque cum deliciis, quam alio quolibet tempore. De hoc in sermone quodam sanctus Augustinus conquiretur; sunt quidam, ait, qui a carnibus abstinent, sed ita tamen, ut delicatioribus, ac sumptuosioribus epulis inquirant, quibus ars sapiorem, magisque exquisitum gustum imperit. Sed quot; heu! falluntur, addit, si se præcepto ab Ecclesiâ instituto satisfacere opinantur? Hoc non est abstinentiam exercere, sed quædam materiam mutare; *Non est hoc suscipere abstinentiam, sed mutare luxuriam.* (In sermone Domini, 4. in Adv.) Saltem ex his epularum deliciis inferendum est; quod cum abhorrent ab hoc poenitentia spiritu; periculum est, ne in Jejunii suis peccata committant, quæ ipsa quoque sint expanda per alia Jejunia veriora, ac rigidiora. Ad errorem hæc de ignavorum fidelium mentibus auterendum, satis esset illud medicorum placitum, athenarum hominum intemperantiam ut plurimum causam esse morborum, & abstinentiam, atque diætam plerumque sensu sententiam eorum esse remedia; quorum sententia per Ecclesiæ sententiam comprobatur dicentis; *Jejunium animabus, corporibusque curandis saluberrimum institutum esse.* *Auctor Sermo in omnia argumenta.*

Non desunt Christiani, qui sibi pro modico conscientiam concinnant, ubi agitur de Jejunio; & quia Ecclesiæ, quæ ipsa mater est, nunquam vult cogere filios suos in morbis eorum, vel ubi de illorum valetudine sermo est, hoc sufficit, ut illi esse dispensebunt ob levissimum quamlibet morbi suspicionem. Aliquis sese immunes putabit propter somniarentiam; alius quæ se putat solito graciliorem; hic delicatulum corporis constitutionem causatur, ille negotia sua; quasi ad hoc, ut aliquis jejunare teneatur, otari debeat, teriarique. Hi totidem sunt prætextus, quos philantia ex-

cogitavit ad hominum ignaviam tegendam. Quot vero sunt, qui levia prætextum incommoda, quæ carari potius Jejunio, quam augeri valerent? Non desunt etiam, qui ex ipso conscientia prætextu locum nanciscuntur Quadragesimam violandi; putant enim se illam observare non posse, quia officium suæ valetudini; ideoque illam observare perinde esse, ac fieri sui ipsius parricidam. Mirum est! videre quibus veritatibus amor proprius hæc in re os nobis vult subintrare fatigat. *Auctor Sermo in omnia argumenta.*

Sunt qui se a Jejunio immunes arbitrantur, ubi medium nacti sunt obtinendi ab hominibus dispensationem, & cum Pastoribus suis obsequium hoc præstiterint; sed vehementer errant; quamvis enim inficias ire non liceat, quadragesimam institui esse Ecclesiasticam eo in sensu, quem explicamus; eadem Ecclesiæ, quæ Christianos cogit ob causas adeo justas, illos dispensare nequit nisi ob causas æque legitimas; tamen dispensatio hæc veram tempus causam supponit, vel saltem rationabilem dubitandi causam, utram adde necessitas; & nisi bona fide agatur, dupliciter peccatur, & quia præceptum frangitur, & quia nocens auctoritate Ecclesiæ, ut illud frangat impune, quod vero facit, ut totis artibus contremiscam, illud est, quod hujusmodi personæ mox ad Paschalem accedunt communionem, sacrilegium patrant, quin sese ad illam disponant per Quadragesimam Jejunium, vel cogitant se pro confessionem hujus inveniatis fecisse, non tamen sine consilio faciendi hoc ipsum Quadragesimam proxime sequenti. Denique dicere possumus, Ecclesiæ non fecisse præceptum magis authenticum, saluberrimum, & univèrse acceptius, ac sollempniter probatum, neque religiosius primis sæculis observatum; sed quod hodierna die violatur impunitus, minori cum timore, ac reverentia, & ubi plures afferuntur prætextus ad dispensationes recipiendas; quia non advertitur poenitentia causa esse Jejunandum; & quantum præcautionis, ac lenimenti adhibetur, tantum abscondi de satisfactione, quæ pro criminibus perpetratis est adhibenda. Sed rursus hic prætextum, ac difficultatum numerus, quæ in hoc inveniuntur argumento, stuporem incipit? Veritas, licet constantissimum, ex quo studis nostris advertatur, semper sexcentas invenit causas, quibus impugnetur; ut sanctus Augustinus inquit. *Conatus caro, & sanguis vera depravare, aperta claudere, serena obnubilare.* (L. de Spir. ad Liter.) *Idem.*

Neque satis est auditores Jejunium sedulo, ac cum virtute, re ex poenitentia causa observare; nisi secundo loco rigorose accesserint, quæ illud concomitari debent, oratio, & elemosyna. Hæc quippe duæ sunt qualitates, quæ postulat Scriptura. *Bona est oratio cum Jejunio, & elemosyna.* (Tab. 22.) Quod si verum est de Jejunio generatim, multo verius est in Quadragesima, quæ tempus est dicatum orationi, & exercitiis pietatis non secus ac Jejunio; alterum enim effectus est, & consequens alterius. Jejunium atrocitatem in Deum, quemadmodum canit Ecclesiæ: *Qui corporis Jejunio vitia comprimunt, mentem elevat, & hæc elevatio, vel est oratio ipsa, vel est oratio orationem dispositio.* Diceret faciem hæc magis confectam, & carum abstinentia viventem asserere animæ quandam oris habitum, & non communem vigorem, & tunc cum corpus partem vitium suarum amittit, illas ad animam transire, quæ facilius fertur in Cælum, & aptior evadit ad meditando Cælestia. *Auctor Sermo in omnia argumenta.*

Ecclesiæ alimoniam corpori subtrahentis mens est, nutrire animam, quæ plerumque reliquo anni tempore jejunat. Hinc fit, ut qui per sacrum hoc tempus, quin orationi vacent, Dei verbum audiant, Sacramenta frequentent, pergant suis indulgere solatiis, longe fiat, quam existimant, nocentiores. Etiam licet dici nequeat Quadragesimæ præceptum infringere eo in sensu, in quo passim intelligitur, nisi accesserit intemperantia; dici tamen potest, ab illis alia ratione violari, pollendo tempus adeo sanctum, destruendo finem institutionis ejusdem, omnemque fructum amittendo. *Idem.*

Ut igitur eo modo jejunemus, quæ jejunandum est, jejunium nobis sanctificandum; *sanctificate Jejunium;* & si quaeritis quomodo? Dicam vobis, relinquendam adeo profanorum librorum lecturam; abstinendam esse visitationes, & conversationes non solum nimium liberas, & periculo proximas, hoc enim quovis tempore præstare teneatur, sed præterea inutiles, ac supervacuaneas, ut vitissimè noscitur, ac pauperes verecundos, atque, ut vacet vobis diuturnum temporis partem pietatis exercitiis impendere. Et mihi videtur nullus esse verus Christianus, qui cum hoc tempore sollicitus sit, ut indulget solatiis, quibus solet aliis anni temporibus indulgere, illud ipsum respondere non debeat, quod miser Urias reddidit David regi, qui illum ab exercitiis revocaverat ob eam causam, quam nemo unus ignorat: *Arca Dei, & Israel, & Juda habitant in pappilionibus, & dominus meus Joab, & servi Domini mei super faciem terra manent, & ego ingrediar domum meam, ut comedam, & per saltem tuam, & per saltem anima tua non faciam rem hanc.* Heu! donec Arca sanctæ humanitatis Salvatoris nostri Crucem ascendit, donec Ecclesiæ universa squallet, ac sese disponit ad hęcendam Dei iram precibus, aliaque poenitentia exercitiis, id unum cogitavit, quomodo oblectationibus, atque solatiis animam appellamus, nonne hoc est oblivisci, & quod ipsi

Industria eorum, qui suos saltem Pastores ut a Jejunio dispensentur.

Virtutes, quæ cum Jejunio esse debent conjunctæ.

Quæ sit mens Ecclesiæ Christianos Jejunare præcipiens.

Quomodo Jejunium sanctificandum sit, ut Deo esse possit acceptum.

